

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Βρυξέλλες, 11 Σεπτεμβρίου 2025
(OR. en)

2025/0084(COD)

PE-CONS 35/25

COH 139
SOC 529
ENER 371
ENV 712
CADREFIN 87
CODEC 1025

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και
(ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση
στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2025/...
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

**για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056
όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων
στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 175, 177, 178 και 322,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία³,

¹ EE C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² EE C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

³ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Σεπτεμβρίου 2025 (δεν έχει δημοσιευτεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα τελευταία έτη η γεωπολιτική δυναμική χαρακτηρίζεται από βαθιά αβεβαιότητα, η οποία απαιτεί θεμελιώδη επαναξιολόγηση της στρατηγικής αυτονομίας και της ανθεκτικότητας της Ένωσης και τη διαφύλαξη των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου, παράλληλα με τις προκλήσεις που απορρέουν από την πράσινη, την κοινωνική και την τεχνολογική μετάβαση. Οι ταυτόχρονες αυτές μεταβάσεις καταδεικνύουν την επείγουσα ανάγκη να γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας, να επιταχυνθούν οι προσπάθειες απανθρακοποίησης για την ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας και να μειωθούν οι εξωτερικές εξαρτήσεις μέσω της διαφοροποίησης των αλυσίδων εφοδιασμού, της κλιμάκωσης της εσωτερικά παραγόμενης πράσινης ενέργειας και της πραγματοποίησης επενδύσεων σε κρίσιμους τομείς.
- (2) Ως το κύριο επενδυτικό μέσο της ΕΕ εντός του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, η πολιτική συνοχής προωθεί στοχευμένες επενδύσεις που συμβάλλουν στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στο άρθρο 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ενώ ταυτόχρονα αντιμετωπίζει τις αναδυόμενες προκλήσεις. Επιπλέον, η ενδιάμεση αναθεώρηση είναι προσηλωμένη στην αρχή της εταιρικής σχέσης και στην αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική, περιφερειακή και επικεντρωμένη στον πολίτη εφαρμογή της πολιτικής συνοχής. Ως εκ τούτου, κάθε ανακατανομή στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας⁴ για την εταιρική σχέση.

⁴ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 240/2014 της Επιτροπής, της 7ης Ιανουαρίου 2014, σχετικά με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΕ L 74 της 14.3.2014, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj).

- (3) Το νομικό πλαίσιο για τα προγράμματα της πολιτικής για τη συνοχή προβλέπει ενδιάμεση επανεξέταση το 2025, η οποία προσφέρει μια χρονικά κατάλληλη και μοναδική ευκαιρία να αναπροσανατολιστούν τα προγράμματα στην αντιμετώπιση νέων προκλήσεων και ευκαιριών, να επιταχυνθεί η υλοποίηση και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους όσον αφορά την ανταπόκριση τόσο στις παλαιές όσο και στις νέες προτεραιότητες της Ένωσης, με την επιφύλαξη των λοιπών νομικών πράξεων της Ένωσης ή του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.
- (4) Δεδομένης της σημασίας των οριζόντιων αναγκαίων πρόσφορων όρων που εφαρμόζονται σε όλους τους ειδικούς στόχους και των κριτηρίων που απαιτούνται για την αξιολόγηση της εκπλήρωσής τους, κατά την έννοια του άρθρου 15 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο και του παραρτήματος III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση της συνολικής στήριξης της Ένωσης που χορηγείται από εν λόγω ενωσιακά Ταμεία, καθώς και της ανάγκης να διασφαλιστεί ο πρακτικός αντίκτυπος των εν λόγω ενωσιακών Ταμείων, τα ποσά που υπερβαίνουν το ποσό ευελιξίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του εν λόγω κανονισμού, τα οποία αντιστοιχούν σε ειδικούς στόχους που υπόκεινται σε αρνητική αξιολόγηση από την Επιτροπή με βάση την εφαρμογή των εν λόγω οριζόντιων αναγκαίων πρόσφορων όρων, δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε τροποποίηση του προγράμματος ή σε μεταφορά βάσει των νέων προτεραιοτήτων και δυνατοτήτων ευελιξίας που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Αυτό το αναλογικό μέτρο αποτελεί αναγκαίο κίνητρο, στόχος του οποίου είναι να διασφαλιστεί ότι η νομοθεσία και η πρακτική των κρατών μελών θα εξακολουθήσουν να συμμορφώνονται με τους οριζόντιους αναγκαίους πρόσφορους όρους και ότι οι δαπάνες που καλύπτονται από τα Ταμεία της Ένωσης θα ανταποκρίνονται στους στόχους της Ένωσης.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

Δεδομένου ότι ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶ έχει οριζόντια εφαρμογή, η ίδια απαίτηση θα πρέπει να ισχύει για τα ποσά που αντιστοιχούν σε αναλήψεις υποχρεώσεων οι οποίες αναστέλλονται με μέτρα που θεσπίζονται βάσει του εν λόγω κανονισμού. Τα ποσά που περιλαμβάνονται στο ποσό ευελιξίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και αντιστοιχούν στους ειδικούς στόχους που υπόκεινται σε αρνητική αξιολόγηση από την Επιτροπή με βάση την εφαρμογή των οριζόντιων αναγκαίων πρόσφορων όρων μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο τροποποίησης του προγράμματος ή μεταφοράς βάσει των νέων προτεραιοτήτων, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω νέες προτεραιότητες συμμορφώνονται με τους στόχους που επιδιώκονται με τους οριζόντιους αναγκαίους πρόσφορους όρους.

- (5) Στην ανακοίνωσή της, της 29ης Ιανουαρίου 2025, με τίτλο «Πυξίδα ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ», καθώς και στην ανακοίνωσή της, της 26ης Φεβρουαρίου 2025, με τίτλο «Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση» και το συνοδευτικό σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια, η Επιτροπή παρουσίασε μια συγκεκριμένη πορεία ώστε η Ευρώπη να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της και να εξασφαλίσει βιώσιμη ευημερία. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷ στηρίζουν ήδη επενδύσεις σε κλιματικούς στόχους, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η απανθρακοποίηση αποτελεί μοχλό για την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών βιομηχανιών και την ευημερία των Ευρωπαίων πολιτών, μεταξύ άλλων, αυξάνοντας τη στήριξη στους τομείς της καθαρής τεχνολογίας και της μετάβασης σε καθαρή ενέργεια, επενδύοντας σε έργα ενεργειακών υποδομών που μπορούν να διασφαλίσουν μια πραγματική Ενεργειακή Ένωση, καθώς και στηρίζοντας την απανθρακοποίηση των διεργασιών παραγωγής και των προϊόντων.

⁶ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>).

- (6) Δεδομένης της πρωτοφανούς γεωπολιτικής αστάθειας και της ανάγκης να διασφαλίσει η Ένωση τη δική της άμυνα και πολιτική ετοιμότητα, η χρηματοδότηση της πολιτικής για τη συνοχή θα πρέπει να κινητοποιηθεί άμεσα για την παροχή απευθείας στήριξης σε επενδύσεις σε αμυντικές ικανότητες και στην πολιτική ασφάλεια. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν νέοι ειδικοί στόχοι για τη στήριξη από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής για να χρηματοδοτηθούν βιομηχανικές ικανότητες στον τομέα της άμυνας και για να παρασχεθεί η δυνατότητα πραγματοποίησης επενδύσεων σε ανθεκτικές υποδομές άμυνας ή διπλής χρήσης, μεταξύ άλλων με σκοπό την προώθηση της στρατιωτικής κινητικότητας και την ενίσχυση της πολιτικής ετοιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας και της πολιτικής ασφάλειας που δεν σχετίζονται απαραίτητα με την κινητικότητα, σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω ταμείων και την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και σε συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι δυνατή η στήριξη της πολιτικής ετοιμότητας στο πλαίσιο στρατηγικών εδαφικής και τοπικής ανάπτυξης. Οι βιομηχανικές ικανότητες για την προώθηση αμυντικών ικανοτήτων θα πρέπει να σχετίζονται με την τεχνολογική ανάπτυξη και την παραγωγή αμυντικών προϊόντων και άλλων προϊόντων για αμυντικούς σκοπούς, κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2025/1106 του Συμβουλίου⁸, ιδίως εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να χρησιμοποιήσουν τη δυνατότητα που προβλέπεται στο ισχύον νομικό πλαίσιο για οικειοθελή μεταφορά των πόρων που τους έχουν διατεθεί στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης σε προγράμματα υπό άμεση διαχείριση με στόχους άμυνας και ασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτό, οι μεταφορές στο κονδύλιο στρατιωτικής κινητικότητας στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) θα διασφαλίσουν συντονισμένες παρεμβάσεις κατά μήκος των διαδρόμων στρατιωτικής κινητικότητας που αναφέρονται στην κοινή Λευκή Βίβλο της Υπατης Εκπροσώπου για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και της Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 2025, για την ευρωπαϊκή άμυνα — Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030. Κατά τη στήριξη των εν λόγω επενδύσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν, κατά περίπτωση, τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹ και τους κανόνες επιλεξιμότητας που ορίζονται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2025/1106, ή τις σχετικές διατάξεις των προγραμμάτων για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις σε υποδομές και ικανότητες διπλής χρήσης.

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1106 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2025, για τη θέσπιση του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE) μέσω της Ενίσχυσης της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Βιομηχανίας (ΕΕ L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

- (7) Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και έκτακτη στήριξη στις ανατολικές παραμεθόριες περιοχές που γειτνιάζουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία και την Ουκρανία, λόγω των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν στον τομέα της ασφάλειας και της γεωπολιτικής σημασίας τους. Οι περιοχές αυτές είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε εξωτερικές απειλές, συμπεριλαμβανομένων υβριδικών επιθέσεων. Η ενίσχυση των τοπικών αμυντικών ικανοτήτων και της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων σε αυτές τις περιοχές είναι ουσιαστικής σημασίας, όχι μόνο για την αποτροπή πιθανών επιθέσεων και τη διαφύλαξη της ευρωπαϊκής ασφάλειας, αλλά και για τη στήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης, την προώθηση της κοινωνικής συνοχής, τη δημιουργία απασχόλησης και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης.
- (8) Κατά την κατανομή και την υλοποίηση των πόρων της πολιτικής για τη συνοχή που διοχετεύονται σε στόχους που σχετίζονται με την άμυνα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα σε έργα που προωθούν την απασχόληση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη βιομηχανική διαφοροποίηση σε περιφερειακό επίπεδο. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και των περιφερειακών συνεργατικών σχηματισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τεχνολογιών διπλής χρήσης, της κυβερνοασφάλειας και της τεχνητής νοημοσύνης, διασφαλίζοντας ότι οι εν λόγω επενδύσεις εξυπηρετούν τα στρατηγικά συμφέροντα της Ένωσης και τον στόχο της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.
- (9) Οι επενδύσεις στην αναβάθμιση των δικτύων μεταφορών ώστε να πληρούν τις στρατιωτικές απαιτήσεις αποφέρουν επίσης σημαντικά οφέλη για τη μη στρατιωτική κινητικότητα, την οικονομική συνδεσιμότητα και τις ικανότητες αντιμετώπισης κρίσεων εντός της Ένωσης. Οι επενδύσεις αυτές βελτιώνουν τις διασυνοριακές υποδομές, μειώνουν τα σημεία συμφόρησης, ενισχύουν την ετοιμότητα και συμβάλλουν στην ανθεκτικότητα των περιφερειών και των κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού. Επιπλέον, οι κόμβοι μεταφορών που καθιστούν δυνατή την ταχεία ανάπτυξη υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και τη διανομή βασικών προμηθειών συμβάλλουν σημαντικά στη συνέχεια των ζωτικών λειτουργιών και στην εθνική ασφάλεια.

- (10) Επιπλέον, για την ταχεία διοχέτευση ρευστότητας προκειμένου να καλυφθούν οι πλέον πιεστικές ανάγκες, για επενδύσεις σε ενισχυμένες αμυντικές ικανότητες και υποδομές, και ιδίως για να δοθεί προτεραιότητα σε όσες ικανότητες και υποδομές είναι διπλής χρήσης, καθώς και στην πολιτική ετοιμότητα, θα πρέπει να προσφερθούν πρόσθετες δυνατότητες χρηματοδότησης. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να προβλεφθούν πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση της τάξης του 20 % των ποσών που έχουν προγραμματιστεί βάσει των εν λόγω ειδικών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο των σχετικών στόχων πολιτικής του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής και η δυνατότητα εφαρμογής υψηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης από την Ένωση.
- (11) Το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής μπορούν ήδη, στο πλαίσιο των αντίστοιχων πεδίων υποστήριξής τους, να παρέχουν στήριξη για επενδύσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της τεχνολογικής υπεροχής της Ευρώπης. Προκειμένου να δοθούν περαιτέρω κίνητρα για επενδύσεις από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής στους εν λόγω κρίσιμους τομείς, θα πρέπει να καταργηθεί ο περιορισμός της συνολικής συνεισφοράς του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής στις εν λόγω προτεραιότητες και να επεκταθεί η δυνατότητα των κρατών μελών να λαμβάνουν υψηλότερη προχρηματοδότηση για σχετικές τροποποιήσεις προγράμματος. Οι προτεραιότητες που στηρίζουν επενδύσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων STEP στο πλαίσιο αίτησης τροποποίησης προγράμματος που υποβλήθηκε στην Επιτροπή έως τις 31 Μαρτίου 2025 πρέπει να λάβουν την έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση που ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής της εν λόγω αίτησης.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058, (ΕΕ) 2021/1056, (ΕΕ) 2021/1057, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) 2021/1060, (ΕΕ) 2021/523, (ΕΕ) 2021/695, (ΕΕ) 2021/697 και (ΕΕ) 2021/241 (ΕΕ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>)

Επιπλέον, οι δυνατότητες χρηματοδότησης παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων STEP σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ θα πρέπει να επεκταθούν σε όλα τα κράτη μέλη και όλες τις περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο του μέσου όρου των 27 κρατών μελών της ΕΕ, με παράλληλη διατήρηση της εστίασης στις ΜΜΕ. Οι εν λόγω επενδύσεις θα πρέπει επίσης να είναι δυνατές σε περιφέρειες στις οποίες διευκολύνουν τη βιομηχανική προσαρμογή που συνδέεται με την ψηφιακή μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών ικανοτήτων νεοφυπόλογιστικής, της τεχνητής νοημοσύνης και της υπερυπολογιστικής, και την απανθρακοποίηση και την κυκλικότητα των διεργασιών παραγωγής και των προϊόντων, όπως στην αυτοκινητοβιομηχανία ή στις ενεργοβόρες βιομηχανίες. Επιπλέον, η δυνατότητα που προβλέπεται για επενδύσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων STEP για χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹¹ θα πρέπει να επεκταθεί σε όλες τις επενδύσεις, με παράλληλη διατήρηση της εστίασης στις ΜΜΕ, όταν οι εν λόγω επενδύσεις είναι αναγκαίες, μεταξύ άλλων, για την εφαρμογή του σχεδίου δίκαιης μετάβασης και για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).

- (12) Προκειμένου να ενισχυθεί η ενεργειακή ασφάλεια, να επιταχυνθεί η ενεργειακή μετάβαση και να προωθηθεί η καθαρή κινητικότητα, οι επενδύσεις στο πλαίσιο της STEP και του μηχανισμού υποδομών εναλλακτικών καυσίμων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1804 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹² θα πρέπει να συμπληρωθούν με τη δημιουργία νέου ειδικού στόχου για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 2 για την προώθηση των ενεργειακών γραμμών διασύνδεσης και των σχετικών υποδομών μεταφοράς, διανομής αποθήκευσης και υποστηρικτικών υποδομών, καθώς και για την προστασία και διασφάλιση των υποδομών και την ενίσχυση της ανάπτυξης υποδομών φόρτισης. Ως «υποστηρικτικές ενεργειακές υποδομές» νοούνται όλες οι εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός και τα συστήματα που υποστηρίζουν τη διασύνδεση των συστημάτων μεταφοράς των κρατών μελών καθιστώντας δυνατή την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή και την αποθήκευση ενέργειας. Για να επιταχυνθούν οι επενδύσεις σε αυτούς τους τομείς, οι προτεραιότητες που αφορούν ειδικά τον συγκεκριμένο ειδικό στόχο θα πρέπει να επωφελούνται από πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση της τάξης του 20 % των ποσών που έχουν προγραμματιστεί βάσει των εν λόγω προτεραιοτήτων και από τη δυνατότητα εφαρμογής υψηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης από την Ένωση. Οι διαχειριστικές αρχές αναμένεται να στοχεύουν στη μόχλευση μέγιστου ποσού ιδιωτικής χρηματοδότησης, κατά περίπτωση. Αυτή η ενισχυμένη επενδυτική προσπάθεια θα παράσχει τη δυνατότητα σε ενεργοβόρους τομείς να αποκτήσουν πρόσβαση σε περισσότερο σταθερές και διαφοροποιημένες πηγές ενέργειας σε μια λιγότερο κατακερματισμένη εσωτερική αγορά ενέργειας, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτόν τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητά τους. Επιπλέον, η επέκταση της στήριξης του ΕΤΠΑ σε έργα απανθρακοποίησης επιτρέπει στις ενεργοβόρες βιομηχανίες να δώσουν προτεραιότητα σε καινοτομίες υψηλού αντίκτυπου που ευθυγραμμίζονται με τους κλιματικούς στόχους της Ένωσης.

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1804 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων και για την κατάργηση της οδηγίας 2014/94/ΕΕ (ΕΕ L 234 της 22.9.2023, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj>).

- (13) Τα σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) ήτοι τα έργα που στηρίζουν και προάγουν διασυνοριακά έργα μεγάλης κλίμακας και τα οποία θεωρούνται απαραίτητα για την οικονομική ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης, θεωρούνται συμβατά με την εσωτερική αγορά όταν επιτρέπουν διευρωπαϊκή συνεργασία για καινοτόμες τεχνολογίες ή πανευρωπαϊκές υποδομές. Για να διευκολυνθεί η επιτάχυνση του σχεδιασμού νέων και της υλοποίησης των υφιστάμενων ΣΕΚΕΕ, η στήριξη από το ΕΤΠΑ για επενδύσεις σε έργα που συμμετέχουν σε ΣΕΚΕΕ τα οποία θεωρούνται από την Επιτροπή συμβατά με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) ΣΛΕΕ αφού ληφθεί υπόψη η ανακοίνωση της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 2021, με τίτλο «Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος», θα πρέπει να επιτρέπεται σε όλες τις κατηγορίες περιφερειών. Επιπλέον, οι πράξεις που συμβάλλουν σε ΣΕΚΕΕ που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή θα πρέπει να επωφελούνται από απλουστευμένες διαδικασίες επιλογής.

- (14) Η οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση αποτελεί μια ακόμη πρόκληση που έχει έλθει στο προσκήνιο λόγω της σημαντικής αύξησης των τιμών και των ενοικίων τα τελευταία έτη. Οι μειονεκτούσες ομάδες και οι οικογένειες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος πλήττονται ιδιαίτερα και αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε στέγαση και αυξανόμενο κίνδυνο αστεγίας. Προκειμένου να δοθούν κίνητρα στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες ώστε να διπλασιάσουν τις επενδύσεις από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, εντός των αντίστοιχων πεδίων υποστήριξής τους, για την κατασκευή και την ανακαίνιση του αποθέματος οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης, θα πρέπει να δημιουργηθούν νέοι ειδικοί στόχοι στο πλαίσιο διαφορετικών στόχων πολιτικής για να εξασφαλιστεί ευελιξία κατά τον προγραμματισμό στεγαστικών παρεμβάσεων βάσει ειδικών προτεραιοτήτων, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι ο ορισμός της οικονομικής προσιτότητας μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις συνθήκες κάθε κράτους μέλους. Οι προτεραιότητες αυτές θα πρέπει να είναι συμβατές με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³ και θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα εφαρμογής υψηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης από την Ένωση και να επωφελούνται από πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση της τάξης του 20 % των προγραμματισμένων ποσών προκειμένου να μειωθεί η επιβάρυνση των δημόσιων προϋπολογισμών σε όλες τις κατηγορίες περιφερειών. Για παράδειγμα, οι επενδύσεις στο πλαίσιο των αρχών και των αξιών της πρωτοβουλίας για το «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους» θα πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως αυτές τις νέες δυνατότητες. Στο πλαίσιο των εν λόγω προτεραιοτήτων μπορεί επίσης να επιτρέπεται η χορήγηση στήριξης για τις δαπάνες που προκύπτουν από την προσωρινή μίσθωση εναλλακτικών καταλυμάτων για τους ενοίκους κατά τη διάρκεια της ανακαίνισης. Είναι επίσης σκόπιμο να αποσαφηνιστεί η στήριξη του ΤΔΜ στο πλαίσιο αυτό.

¹³ Οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

- (15) Το νερό διαδραματίζει ζωτικό ρόλο ως πόρος για την ασφάλεια των τροφίμων, της ενέργειας και των οικονομικών συστημάτων. Ο ρόλος του ως πόρου αποτελεί επίσης βασική πτυχή της διασφάλισης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Δεδομένων των προκλήσεων που θέτει ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής στους υδάτινους πόρους, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν περαιτέρω επενδύσεις στην ανθεκτικότητα των υδάτων. Η εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος θα πρέπει να ενισχυθεί, θα πρέπει να βελτιωθεί η αποδοτική χρήση των υδάτων, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η λειψυδρία και θα πρέπει να σημειωθεί πρόοδος προς μια Ευρώπη ανθεκτική στον τομέα των υδάτων. Η εφαρμογή αυτή απαιτεί σημαντικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων στην επαναχρησιμοποίηση των υδάτων για μη γεωργικούς σκοπούς, τη γαλάζια βιοτεχνολογία, τις υποδομές για την αντιμετώπιση της καταπόνησης των υδάτων και την πρόληψη της ξηρασίας, την ανάπτυξη λύσεων που βασίζονται στη φύση, την οικολογική αποκατάσταση των οικοσυστημάτων γλυκών υδάτων και τη βελτίωση της επεξεργασίας των λυμάτων. Για τους πληθυσμούς που ζουν σε περιοχές που πλήττονται ιδιαίτερα από τη λειψυδρία, η αφαλάτωση, εάν πραγματοποιηθεί με βιώσιμο τρόπο, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 4ης Ιουνίου 2025 με τίτλο «Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων», μπορεί επίσης να διαδραματίσει καίριο ρόλο στη διασφάλιση ασφαλούς πρόσβασης στο νερό και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι επιλέξιμη για στήριξη. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να συμπεριληφθεί αναφορά στην ασφαλή πρόσβαση στο νερό, στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και στην ανθεκτικότητα των υδάτων στον ειδικό στόχο στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 2, ώστε να καταστεί δυνατή η προορατική διαχείριση βάσει κινδύνου και η αυξημένη ετοιμότητα. Οι νέες ειδικές προτεραιότητες που καθορίζονται για τον εν λόγω ειδικό στόχο θα πρέπει επίσης να επωφελούνται από πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση της τάξης του 20 % των προγραμματισμένων ποσών και από τη δυνατότητα υψηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης προκειμένου να δοθούν κίνητρα για επενδύσεις ζωτικής σημασίας στον εν λόγω τομέα. Θα πρέπει επίσης να μπορεί να παρέχεται στήριξη από το ΤΔΜ για επενδύσεις που σχετίζονται με τα ύδατα, όταν οι εν λόγω επενδύσεις αντιμετωπίζουν την οξεία καταπόνηση των υδάτινων πόρων, ενισχύουν την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και στηρίζουν τη μετάβαση σε μια βιώσιμη και διαφοροποιημένη τοπική οικονομία, ακόμη και όταν δεν συνδέονται άμεσα με έργα αποκατάστασης του εδάφους.

- (16) Προκειμένου να μπορέσουν τα κράτη μέλη να πραγματοποιήσουν ουσιαστικό αναπρογραμματισμό στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης και να επικεντρώσουν τους πόρους σε αυτές τις νέες στρατηγικές προτεραιότητες της Ένωσης, θα πρέπει να αρθούν οι πρόσθετοι περιορισμοί. Όσον αφορά τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης, είναι σκόπιμο να επιτραπεί στα κράτη μέλη να προσμετρούν τα ποσά που προγραμματίζονται για νέες στρατηγικές προτεραιότητες, ανεξάρτητα από το κατά πόσον τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τη θεματική συγκέντρωση σε εθνικό επίπεδο ή σε επίπεδο κατηγορίας περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συμβάλλουν στους στόχους STEP, στα ποσά που απαιτούνται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης. Η ευελιξία όσον αφορά τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης θα πρέπει να συνοδεύεται από έναν βαθμό ευελιξίας όσον αφορά τον υπολογισμό της συνεισφοράς για το κλίμα από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, με παράλληλη τήρηση των συνολικών απαιτήσεων του εν λόγω άρθρου. Επιπλέον, θα πρέπει επίσης να παρασχεθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να συνεισφέρουν πόρους από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής στη συνιστώσα κράτους μέλους του ταμείου InvestEU που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴ για τη χρήση τους μέσω του χρηματοδοτικού μέσου που προβλέπεται στο πρόγραμμα InvestEU.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

Τέλος, προκειμένου να καταστεί δυνατός ο ολοκληρωμένος αναπρογραμματισμός προς τις νέες στρατηγικές προτεραιότητες στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν πρόσθετο χρόνο για να συμπληρώσουν την αξιολόγηση του αποτελέσματος της ενδιάμεσης επανεξέτασης και την υποβολή των σχετικών τροποποιήσεων προγράμματος. Ο εν λόγω πρόσθετος χρόνος για τον αναπρογραμματισμό θα πρέπει επίσης να ισχύει για τους πόρους του ΤΔΜ όταν περιλαμβάνονται σε πρόγραμμα μαζί με πόρους του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής ή πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵. Οι τροποποιήσεις των προγραμμάτων στο πλαίσιο του στόχου «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>).

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).

- (17) Προκειμένου να επιταχυνθεί η υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή γενικότερα και να παρασχεθεί η αναγκαία ρευστότητα για την υλοποίηση βασικών επενδύσεων, θα πρέπει να καταβληθεί πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής τόσο στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» όσο και στο πλαίσιο του στόχου Interreg, όταν ο αναπρογραμματισμός αφορά σημαντικό μερίδιο του συνολικού προγράμματος. Το ποσοστό προχρηματοδότησης θα πρέπει να αυξηθεί περαιτέρω για ορισμένα προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» που καλύπτουν μία ή περισσότερες περιφέρειες NUTS 2 οι οποίες συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία ή την Ουκρανία, δεδομένων των δυσμενών επιπτώσεων του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας στις εν λόγω περιφέρειες. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο αναπρογραμματισμός προς βασικές προτεραιότητες στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης, η πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση θα πρέπει να είναι διαθέσιμη μόνο όταν επιτυγχάνεται ένα ορισμένο όριο για την ανακατανομή των χρηματοδοτικών πόρων σε ειδικές κρίσιμες προτεραιότητες στο πλαίσιο αυτό.
- (18) Προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο χρόνος που απαιτείται για τον αναπροσανατολισμό των επενδύσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης και να καταστεί δυνατή η βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων πόρων, η καταληκτική ημερομηνία για την επιλεξιμότητα των δαπανών καθώς και οι κανόνες αποδέσμευσης θα πρέπει να προσαρμοστούν για τα προγράμματα που πραγματοποιούν ανακατανομή των πόρων σε στρατηγικές προτεραιότητες στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης. Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατή η εφαρμογή υψηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης σε προτεραιότητες για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» που καλύπτουν μία ή περισσότερες περιφέρειες NUTS2 οι οποίες συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία ή την Ουκρανία, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσμενείς επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας στις εν λόγω περιφέρειες και με δέουσα συνεκτίμηση της ανάγκης για έγκαιρη περάτωση, τη δρομολόγηση νέων προγραμμάτων και την πλήρη απορρόφηση της χρηματοδότησης των προγραμμάτων.

- (19) Η ενδιάμεση επανεξέταση θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση του κρίσιμου ρόλου των πόλεων και των λειτουργικών αστικών περιοχών στην επίτευξη πολλών στόχων της Ένωσης, παρέχοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα, σε στενή συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες και πεδίο εφαρμογής της πολιτικής συνοχής, να ανακαταναείμουν χρηματοδοτικούς πόρους από το ΕΤΠΑ για την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας που αναφέρεται στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058. Επιπλέον, προκειμένου να διευκολυνθεί η απορρόφηση βασικών καινοτόμων δράσεων που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας, οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να επωφεληθούν από απλουστευμένη διαδικασία επιλογής για στήριξη στο πλαίσιο των προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή. Προκειμένου να ενισχυθεί η ευελιξία στη χρήση των πόρων, στα κράτη μέλη θα πρέπει να παρασχεθεί επίσης η δυνατότητα να ανακαταναείμουν πόρους του ΕΤΠΑ από τα προγράμματά τους στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στο Μέσο Διαπεριφερειακών Επενδύσεων Καινοτομίας που αναφέρεται στο άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058.
- (20) Προκειμένου να απλουστευθεί η υλοποίηση και να επιταχυνθούν οι επενδύσεις, είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθούν πρόσθετες στοχευμένες αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη χρήση του ΤΔΜ. Ειδικότερα, η δυνατότητα απλουστευμένης διαδικασίας επιλογής για πράξεις στις οποίες έχει απονεμηθεί σφραγίδα αριστείας θα πρέπει να επεκταθεί στο ΤΔΜ. Επιπλέον, οι περιορισμοί για την αναθεώρηση των στόχων θα πρέπει να αρθούν προκειμένου να παρασχεθεί η αναγκαία ευελιξία στο πλαίσιο των μεταβαλλόμενων συνθηκών υλοποίησης.

- (21) Για να στηρίξει τα κράτη μέλη κατά τον ταχύ και ορθό αναπρογραμματισμό τους, η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει έγκαιρες και σαφείς τεχνικές διευκρινίσεις και υποστήριξη στις διαχειριστικές αρχές, μεταξύ άλλων μέσω ενός διαρθρωμένου συστήματος μέσω του οποίου θα απαντώνται ερωτήσεις τεχνικού, νομικού και διαδικαστικού χαρακτήρα, ιδίως όσον αφορά τα μέτρα που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό.
- (22) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή ο αναπροσανατολισμός των επενδύσεων σε κρίσιμες προτεραιότητες στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης και η απλούστευση της υλοποίησης πολιτικής με την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (23) Συνεπώς, οι κανονισμοί (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως.
- (24) Δεδομένης της επείγουσας ανάγκης να καταστούν δυνατές κρίσιμες επενδύσεις, ιδίως σε αμυντικές ικανότητες στο πλαίσιο πιστικών γεωπολιτικών προκλήσεων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1
Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

i) στο στοιχείο α), προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

«vii) την ενίσχυση των βιομηχανικών ικανοτήτων για την προώθηση των αμυντικών ικανοτήτων, δίνοντας προτεραιότητα σε όσες ικανότητες είναι διπλής χρήσης.»

ii) στο στοιχείο β) τροποποιείται ως εξής:

1) το σημείο ν) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ν) την προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων.»

2) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία:

«xi) την προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση ·

xii) την προώθηση των ενεργειακών γραμμών διασύνδεσης και των σχετικών υποδομών μεταφοράς, διανομής, αποθήκευσης και υποστηρικτικών υποδομών, καθώς και την προστασία των ενεργειακών υποδομών ζωτικής σημασίας και ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης.»

iii) στο στοιχείο γ), προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

«iii) την ανάπτυξη ανθεκτικών αμυντικών υποδομών, με προτεραιότητα σε όσες είναι διπλής χρήσης, μεταξύ άλλων για την ενίσχυση της στρατιωτικής κινητικότητας στην Ένωση, καθώς την ενίσχυση της πολιτικής ετοιμότητας.»

iv) στο στοιχείο δ), προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

«vii) την προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση.»

v) στο στοιχείο ε) πρώτο εδάφιο, προστίθενται τα ακόλουθα σημεία:

«iii) την ενίσχυση της ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης, μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση σε όλους τους τύπους εδαφών·

iv) τη διασφάλιση πολιτικής ετοιμότητας σε όλους τους τύπους εδαφών.»

vi) προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Οι πράξεις που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σημείο iii) για την ενίσχυση της στρατιωτικής κινητικότητας επικεντρώνονται πρωτίστως, κατά περίπτωση, σε έναν ή περισσότερους από τους τέσσερις διαδρόμους προτεραιότητας της στρατιωτικής κινητικότητας που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη στο παράρτημα II των στρατιωτικών απαιτήσεων για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός της ΕΕ, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 18 Μαρτίου 2025. Οι πράξεις που λαμβάνουν στήριξη και αποτελούν μέρος των εν λόγω διαδρόμων συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις για τις υποδομές που καθορίζονται σε εκτελεστικές πράξεις βάσει του άρθρου 12 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*.

* Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (ΕΕ L 249 της 14.7.2021, σ. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).»

β) στην παράγραφο 1α, το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vi) και στοιχείο β) σημείο ix) προγραμματίζονται στο πλαίσιο ειδικών προτεραιοτήτων που αντιστοιχούν στον σχετικό στόχο πολιτικής.

Όταν μια τροποποίηση του προγράμματος υποβάλλεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, η Επιτροπή καταβάλλει το 20 % των κονδυλίων για αυτές τις ειδικές προτεραιότητες όπως ορίζεται στην απόφαση για την έγκριση της τροποποίησης του προγράμματος ως έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση επιπλέον της ετήσιας προχρηματοδότησης για το πρόγραμμα που προβλέπεται στο άρθρο 90 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 ή στο άρθρο 51 παράγραφοι 2, 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου^{*}. Όταν αυτές οι ειδικές προτεραιότητες έχουν συμπεριληφθεί σε τροποποίηση προγράμματος που έχει υποβληθεί στην Επιτροπή έως τις 31 Μαρτίου 2025, η Επιτροπή καταβάλλει έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση ίση με το 30 % του κονδυλίου για τις εν λόγω προτεραιότητες σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης της τροποποίησης του προγράμματος. Η έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση καταβάλλεται εντός 60 ημερών από την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής για την έγκριση της τροποποίησης του προγράμματος.

^{*} Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).»

γ) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«1γ. Οι πόροι στο πλαίσιο των ειδικών στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vii), στοιχείο β) σημεία v), xi) και xii), στοιχείο γ) σημείο iii), στοιχείο δ) σημείο vii) και στοιχείο ε) σημεία iii) και iv) προγραμματίζονται στο πλαίσιο των ειδικών προτεραιοτήτων που αντιστοιχούν στον σχετικό στόχο πολιτικής.

Όταν μια τροποποίηση του προγράμματος υποβάλλεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, η Επιτροπή καταβάλλει το 20 % των κονδυλίων για αυτές τις ειδικές προτεραιότητες όπως ορίζεται στην απόφαση για την έγκριση της τροποποίησης του προγράμματος ως έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση επιπλέον της ετήσιας προχρηματοδότησης για το πρόγραμμα που προβλέπεται στο άρθρο 90 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και στο άρθρο 51 παράγραφοι 2, 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059. Η έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση καταβάλλεται εντός 60 ημερών από την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής για την έγκριση της τροποποίησης του προγράμματος.

Το ποσό που καταβάλλεται ως έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση διαγράφεται, δυνάμει του άρθρου 90 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, από τους λογαριασμούς της Επιτροπής το αργότερο κατά την τελική λογιστική χρήση.

Οι όποιοι τόκοι παράγονται από τέτοια έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση, δυνάμει του άρθρου 90 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, χρησιμοποιούνται για το οικείο πρόγραμμα κατά τον ίδιο τρόπο με το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής και περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης.

Δυνάμει του άρθρου 97 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, μία τέτοια έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση δεν αναστέλλεται.

Η προχρηματοδότηση που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των προς αποδέσμευση ποσών, δυνάμει του άρθρου 105 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, περιλαμβάνει οποιαδήποτε έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση που καταβλήθηκε.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 112 παράγραφοι 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης για τις ειδικές προτεραιότητες οι οποίες καθορίζονται προς στήριξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vii), στοιχείο β) σημεία ν), xi) και xii), στοιχείο γ) σημείο iii), στοιχείο δ) σημείο vii) και στοιχείο ε) σημεία iii) και iv) του παρόντος άρθρου αυξάνονται κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες άνω του ισχύοντος ποσοστού συγχρηματοδότησης, χωρίς να υπερβαίνεται το 100 %.»

δ) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Το Ταμείο Συνοχής στηρίζει τους ΣΠ 2 και 3, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών στόχων που καθορίζονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) σημεία x), xi) και xii) και στοιχείο γ) σημείο iii) του παρόντος άρθρου, στον βαθμό που η εν λόγω στήριξη συνάδει με το πεδίο εφαρμογής της στήριξης κατά τα άρθρα 6 και 7.»

ε) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«5. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 49 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, για τις πράξεις που υποστηρίζονται στο πλαίσιο των συγκεκριμένων στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vii) και στοιχείο γ) σημείο iii) του παρόντος άρθρου, το οικείο κράτος μέλος δεν υποχρεούται να δημοσιοποιεί τα δεδομένα σχετικά με τις εν λόγω δραστηριότητες όταν η μία τέτοια δημοσιοποίηση δεν επιτρέπεται για λόγους ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει του άρθρου 69 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή πριν από την επιλογή της σχετικής δράσης για στήριξη. Το παρόν εδάφιο δεν θίγει τα δικαιώματα της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους που αφορούν τις επαληθεύσεις και τους ελέγχους και το καθήκον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να ασκεί πολιτικό έλεγχο δυνάμει του άρθρου 14 ΣΕΕ και να παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 319 ΣΛΕΕ.

Οι δικαιούχοι δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 50 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) και ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, για πράξεις που συνδέονται με τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο vii) και στοιχείο γ) σημείο iii) του παρόντος άρθρου, όταν η δημόσια προβολή πληροφοριών σχετικά με τη στήριξη ή τη διοργάνωση επικοινωνιακής εκδήλωσης ή δραστηριότητας δεν απαιτείται για λόγους ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει του άρθρου 69 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τουλάχιστον μία φορά ετησίως σχετικά με τον αριθμό των πράξεων που υπόκεινται στο πλαίσιο της παρέκκλισης που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο, καθώς και το συνολικό κόστος τους, με συγκεντρωτικό τρόπο, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας.».

2) Στο άρθρο 4, η παράγραφος 10 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«10. Οι απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης που ορίζονται στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου τηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, περιλαμβανομένης της περίπτωσης μεταφοράς πόρων του ΕΤΠΑ μεταξύ των προτεραιοτήτων ενός προγράμματος ή μεταξύ προγραμμάτων και κατά την ενδιάμεση επανεξέταση σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060. Όταν κράτος μέλος υποβάλλει αίτηση τροποποίησης προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, τα ποσά που έχουν προγραμματιστεί για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vi) και στοιχείο β) σημείο ix) το παρόντος κανονισμού, καθώς και για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vii), στοιχείο β) σημεία v), xi) και xii), στοιχείο γ) σημείο iii), στοιχείο δ) σημείο vii) και στοιχείο ε) σημεία iii) και iv) του παρόντος κανονισμού, μπορούν είτε να συνυπολογίζονται στα ποσά που απαιτούνται για τον ΣΠ 1 ή τον ΣΠ 2 είτε να κατανέμονται μεταξύ των δύο.

Όταν κράτος μέλος συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης σε επίπεδο κατηγορίας περιφερειών, τα ποσά που έχουν προγραμματιστεί για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vi) και στοιχείο β) σημείο ix), καθώς και για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vii), στοιχείο β) σημεία v), xi) και xii), στοιχείο γ) σημείο iii), στοιχείο δ) σημείο vii) και στοιχείο ε) σημεία iii) και iv), τα οποία υπερβαίνουν τα όρια θεματικής συγκέντρωσης για μια κατηγορία περιοχής, μπορούν να προσμετρηθούν στα όρια θεματικής συγκέντρωσης σε άλλες κατηγορίες περιφερειών εντός του ίδιου στόχου πολιτικής.

Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται μόνο κατά τη μεταφορά κονδυλίων για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο από τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες ή τις περιφέρειες μετάβασης σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και από τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες στις περιφέρειες μετάβασης.».

3) Το άρθρο 5 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

i) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως εξής:

1) το στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε) όταν συμβάλλουν στους ειδικούς στόχους του ΣΠ 1 που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημεία vi) και vii) ή στον ειδικό στόχο του ΣΠ2 που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) σημείο ix), σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και περιφέρειες μετάβασης, καθώς και σε περισσότερες ανεπτυγμένες περιφέρειες κρατών μελών των οποίων το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27, μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης και υπολογιζόμενο με βάση τα στοιχεία της Ένωσης για την περίοδο 2015-2017, με παράλληλη διατήρηση της εστίασης στις ΜΜΕ»·

2) προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία:

«στ) όταν συμβάλλουν σε σημαντικό έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος που η Επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) ΣΛΕΕ κ αφού ληφθεί υπόψη η ανακοίνωση της Επιτροπής της 25ης Νοεμβρίου 2021 με τίτλο «Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος», με παράλληλη διατήρηση της εστίασης στις ΜΜΕ·

ζ) όταν διευκολύνουν τη βιομηχανική προσαρμογή που συνδέεται με την απανθρακοποίηση των διεργασιών παραγωγής και των προϊόντων, σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και περιφέρειες μετάβασης, καθώς και σε περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες κρατών μελών των οποίων το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27, μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης και υπολογιζόμενο με βάση τα στοιχεία της Ένωσης για την περίοδο 2015-2017, με παράλληλη διατήρηση της εστίασης στις ΜΜΕ.»

ii) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα στοιχεία ε) και ζ) του πρώτου εδαφίου εφαρμόζονται στα προγράμματα Interreg όταν η γεωγραφική κάλυψη του προγράμματος εντός της Ένωσης αποτελείται αποκλειστικά από τις κατηγορίες περιφερειών που ορίζονται στα εν λόγω στοιχεία.»

β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι:

«10. Πέραν των δυνατοτήτων που ορίζονται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, τα κράτη μέλη μπορούν, με τη σύμφωνη γνώμη των οικείων διαχειριστικών αρχών, να καταναείμουν πόρους από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής στη συνιστώσα κράτους μέλους του ταμείου InvestEU για τη χρήση τους μέσω του χρηματοδοτικού μέσου που προβλέπεται στο πρόγραμμα InvestEU. Οι συνεισφορές αυτές είτε υπόκεινται στις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και συνυπολογίζονται για τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο είτε υπολογίζονται σωρευτικά με την προϋπόθεση ότι συνολικές μεταφορές δεν υπερβαίνουν τα 50 εκατομμύρια EUR. Οι πόροι που προέρχονται από τα ποσά που καταβλήθηκαν στο χρηματοδοτικό μέσο InvestEU, ή μπορούν να αποδοθούν σε αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 διατίθενται στο κράτος μέλος σύμφωνα με τη συμφωνία συνεισφοράς και χρησιμοποιούνται για την παροχή στήριξης στο πλαίσιο του ίδιου στόχου ή των ίδιων στόχων υπό μορφή χρηματοδοτικών μέσων ή εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό.

11. Επιπλέον των δυνατοτήτων που ορίζονται στο άρθρο 73 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, για έργα που συμμετέχουν άμεσα σε σημαντικό έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος που η Επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) ΣΛΕΕ αφού ληφθεί υπόψη η ανακοίνωση της Επιτροπής της 25ης Νοεμβρίου 2021 με τίτλο «Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος», η διαχειριστική αρχή μπορεί να αποφασίσει να χορηγήσει στήριξη απευθείας από το ΕΤΠΑ, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω πράξεις πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 73 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και ζ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060...».

4) Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 7α

Ειδικές διατάξεις που συνδέονται με την ενδιάμεση επανεξέταση και τη σχετική ευελιξία

1. Το 2026, η Επιτροπή καταβάλλει το 1,5 % της συνολικής στήριξης από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, δυνάμει της απόφασης για την έγκριση της τροποποίησης του προγράμματος ως πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση. Το εν λόγω επιπρόσθετο ποσοστό της εν λόγω εφάπαξ προχρηματοδότησης αυξάνεται σε 9,5 % για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» που καλύπτουν μία ή περισσότερες περιφέρειες NUTS 2 οι οποίες συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία ή την Ουκρανία, υπό την προϋπόθεση ότι το πρόγραμμα δεν καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Ωστόσο, όταν σε κράτος μέλος οι περιφέρειες NUTS 2 που συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία ή την Ουκρανία περιλαμβάνονται μόνον σε προγράμματα που καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους, το αυξημένο ποσοστό εφαρμόζεται επίσης σε τέτοια προγράμματα.
2. Η πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται μόνον όταν έχουν εγκριθεί ανακατανομές τουλάχιστον του 10 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος σε μία ή περισσότερες ειδικές προτεραιότητες οι οποίες καθορίζονται για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημεία vi) και vii), στοιχείο β) σημεία v), ix), xi) και xii), στοιχείο γ) σημείο iii), στοιχείο δ) σημείο vii) και στοιχείο ε) σημεία iii) και iv) στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση τροποποίησης του προγράμματος υποβάλλεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 («το όριο του 10%»).

Οι ακόλουθες ανακατανομές στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος συνυπολογίζονται επίσης στο όριο του 10 %:

- α) ανακατανομές από το ΕΚΤ+ στις ειδικές προτεραιότητες που θεσπίστηκαν δυνάμει των άρθρων 12α, 12γ και 12δ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1057 στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης·
- β) ανακατανομές από το ΤΔΜ στις ειδικές προτεραιότητες που καθορίζονται για τη στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της πλατφόρμας STEP ή δημιουργήθηκαν για την προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056 στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης·
- γ) ανακατανομές από το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής στις ειδικές προτεραιότητες για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vi) και στοιχείο β) σημείο ix) του παρόντος κανονισμού ή από το ΕΚΤ+ σε ειδικές προτεραιότητες που θεσπίστηκαν δυνάμει του άρθρου 12α του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1057 ή από το ΤΔΜ στις ειδικές προτεραιότητες που καθορίζονται για τη στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας STEP οι οποίες εγκρίθηκαν με τροποποιήσεις προγραμμάτων πριν από την ενδιάμεση επανεξέταση·
- δ) ανακατανομές από το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής στις προτεραιότητες που έχουν καθοριστεί για τον ειδικό στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) σημείο v) οι οποίες έχουν εγκριθεί με τροποποιήσεις προγραμμάτων από την 1η Ιανουαρίου 2025.

3. Οι ακόλουθοι πόροι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον σκοπό του υπολογισμού του ποσού που αντιστοιχεί στο όριο του 10 %:
- α) πόροι από το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056·
 - β) η πρόσθετη χρηματοδότηση για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές που αναφέρεται στο άρθρο 110 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060·
 - γ) οι πόροι που ανακατανέμονται σε ειδικές προτεραιότητες που καθορίζονται για τη στήριξη της αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών δυνάμει του άρθρου 12β του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1057 ή στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο x) του παρόντος κανονισμού.
4. Η πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση που οφείλεται στο κράτος μέλος και η οποία προκύπτει από τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με την ανακατανομή στις προτεραιότητες που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου λογίζεται ως πληρωμή που πραγματοποιήθηκε το 2025 για τον σκοπό του υπολογισμού των ποσών που πρέπει να αποδεσμευθούν δυνάμει του άρθρου 105 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση τροποποίησης του προγράμματος υποβλήθηκε στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.
5. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 63 παράγραφος 2 και το άρθρο 105 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, η καταληκτική ημερομηνία για την επιλεξιμότητα των δαπανών και για την αποδέσμευση είναι η 31η Δεκεμβρίου 2030 όταν έχουν εγκριθεί τροποποιήσεις του προγράμματος που ανακατανέμουν τουλάχιστον το 10 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος σε μία ή περισσότερες από τις ειδικές προτεραιότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

6. Όταν ένα κράτος μέλος διαθέτει μόνο ένα πρόγραμμα που καλύπτει ολόκληρη την επικράτειά του και το εν λόγω πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής, το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ, η παρέκκλιση που αναφέρεται στην παράγραφο 5 εφαρμόζεται όταν τουλάχιστον το 7 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος ανακατανέμεται στις ειδικές προτεραιότητες που καθορίζονται για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στην παράγραφο 2.
7. Όσον αφορά τα προγράμματα που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 6 του παρόντος άρθρου, όπου ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 ή ένας από τους ειδικούς κανονισμούς για Ταμείο καθορίζουν την καταληκτική ημερομηνία για τους σκοπούς της εφαρμογής του πλαισίου επιδόσεων, της δημοσιονομικής διαχείρισης, της υποβολής εκθέσεων και των απαιτήσεων αξιολόγησης, η εν λόγω ημερομηνία θεωρείται ότι είναι η ίδια ημερομηνία του επόμενου έτους. Επιπλέον, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 σημείο 29) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, για τα εν λόγω προγράμματα, η τελική λογιστική χρήση θεωρείται ότι αναφέρεται στην περίοδο από την 1η Ιουλίου 2030 έως την 30ή Ιουνίου 2031.
8. Τα κράτη μέλη μπορούν, σε αιτήσεις τροποποίησης προγραμμάτων που υποβλήθηκαν δυνάμει του άρθρου 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, να ζητήσουν την ανακατανομή των πόρων του ΕΤΠΑ που έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στην Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία και στο Μέσο Διαπεριφερειακών Επενδύσεων Καινοτομίας που αναφέρονται αντίστοιχα στα άρθρα 12 και 13 του παρόντος κανονισμού. Οι εν λόγω ανακατανομές δεν συνιστούν μεταφορές κατά την έννοια του άρθρου 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

9. Σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 2 στοιχείο δ) και το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, οι αιτήσεις τροποποίησης προγραμμάτων για την ανακατανομή πόρων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης υποβάλλονται μόνο μετά την έγκριση της επιτροπής παρακολούθησης. Όταν η ανακατανομή αυτή αφορά πόρους που έχουν προγραμματιστεί βάσει του άρθρου 28 του εν λόγω κανονισμού, ακολουθεί διαβούλευση με τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση.
10. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 112 παράγραφοι 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης για προτεραιότητες σε προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» που καλύπτουν μία ή περισσότερες περιφέρειες NUTS 2 οι οποίες συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία ή την Ουκρανία αυξάνεται κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες άνω του ισχύοντος ποσοστού συγχρηματοδότησης, χωρίς να υπερβαίνεται το 100 %. Το υψηλότερο ποσοστό συγχρηματοδότησης δεν εφαρμόζεται σε προγράμματα που καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους, εκτός εάν οι εν λόγω περιφέρειες NUTS 2 περιλαμβάνονται μόνο σε προγράμματα που καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους.

Η παρέκκλιση που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται μόνο όταν έχουν εγκριθεί ανακατανομές τουλάχιστον του 10 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος σε μία ή περισσότερες ειδικές προτεραιότητες, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, και με την προϋπόθεση ότι η αίτηση τροποποίησης του προγράμματος έχει υποβληθεί στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

11. Επιπλέον της αξιολόγησης για κάθε πρόγραμμα όσον αφορά το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης που πρέπει να υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, τα κράτη μέλη, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, μπορούν να υποβάλουν εκ νέου συμπληρωματική αξιολόγηση, καθώς και σχετικά αιτήματα για τροποποιήσεις του προγράμματος στην Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο vi), στοιχείο β) σημεία v), ix), xi), και xii), στοιχείο γ) σημείο iii), στοιχείο δ) σημείο vii) και στοιχείο ε) σημεία iii) και iv). Ισχύουν οι προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.
12. Όταν η συνεισφορά του Ταμείου Συνοχής για το κλίμα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, υπερβαίνει τον στόχο του 37 % των συνολικών κονδυλίων του, το ποσό που υπερβαίνει τον εν λόγω στόχο μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της συνεισφοράς του ΕΤΠΑ για το κλίμα με σκοπό την επίτευξη του στόχου του 30 % των συνολικών κονδυλίων του. Τα ποσά συνεισφοράς του ΕΤΠΑ για το κλίμα που υπερβαίνουν τον στόχο του 30 % των συνολικών κονδυλίων του μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της συνεισφοράς του Ταμείου Συνοχής για το κλίμα.

* Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).».

5) Στο άρθρο 12, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«4. Οι καινοτόμες δράσεις που έχουν αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας, συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω πρόσκλησης και δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν λόγω δημοσιονομικών περιορισμών μπορούν να λάβουν σφραγίδα αριστείας από την Επιτροπή.

Για τους σκοπούς της σφραγίδας αριστείας, η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία θεωρείται άλλη πηγή της Ένωσης διαφορετική από τα προγράμματα που υλοποιούνται και καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.».

6) Στο παράρτημα I, ο πίνακας 1 τροποποιείται ως εξής:

α) στον στόχο πολιτικής 1 προστίθεται η ακόλουθη σειρά:

	«vii) ενίσχυση των βιομηχανικών ικανοτήτων για την προώθηση των αμυντικών ικανοτήτων, με προτεραιότητα σε όσες δυνατότητες είναι διπλής χρήσης·	Κάθε RCO που παρατίθεται για τους ειδικούς στόχους i), ή iii) RCO 128 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με την προώθηση ικανοτήτων διπλής χρήσης και αμυντικών ικανοτήτων (RearmEU) – Επιχειρήσεις	Κάθε RCR που παρατίθεται για τους ειδικούς στόχους i), ή iii)»
--	---	--	--

- β) στον στόχο πολιτικής 2, η σειρά για τον ειδικό στόχο ν) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

	«ν) Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων	RCO 30 – Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης – km RCO 31 – Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων – km RCO 32 – Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων – ισοδύναμο πληθυσμού	RCR 41 – Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης – άτομα RCR 42 – Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων – άτομα RCR 43 – Απώλειες νερού σε συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης – κυβικά μέτρα ετησίως»
--	---	---	---

γ) στον στόχο πολιτικής 2 προστίθενται οι ακόλουθες σειρές:

	«xi) προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση	RCO 18 – Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση – κατοικίες RCO 65 – Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης – άτομα	RCR 26 – Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα) – MWh/έτος RCR 29 – Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – τόνοι ισοδύναμου CO ₂ /έτος RCR67 Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης – χρήστες/έτος
	xii) προώθηση των ενεργειακών γραμμών διασύνδεσης και των σχετικών υποδομών μεταφοράς, διανομής, αποθήκευσης και υποστηρικτικών υποδομών, καθώς και η προστασία των ενεργειακών υποδομών ζωτικής σημασίας και ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης	RCO 59 – Υποδομές εναλλακτικών καυσίμων (σημεία ανεφοδιασμού/επαναφόρτισης) RCO 131 – Γραμμές δικτύου μεταφοράς ή διανομής ενέργειας και γραμμές διασύνδεσης – πρόσφατα κατασκευασμένες ή βελτιωμένες RCO 105 – Λύσεις για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας»	

δ) στον στόχο πολιτικής 3 προστίθεται η ακόλουθη σειρά:

	«iii) ανάπτυξη ανθεκτικών αμυντικών υποδομών, με προτεραιότητα σε όσες είναι διπλής χρήσης, μεταξύ άλλων για την ενίσχυση της στρατιωτικής κινητικότητας εντός της Ένωσης, καθώς και ενίσχυση της πολιτικής ετοιμότητας·	Κάθε RCO που παρατίθεται για τους ειδικούς στόχους i), ή ii) RCO 129 – Υποδομές προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις στρατιωτικής κινητικότητας, RCO29 Ικανότητα καταφυγίων πολλαπλών χρήσεων που κατασκευάζονται ή ανακαινίζονται (άτομα)	Κάθε RCR που παρατίθεται για τους ειδικούς στόχους i), ή ii)»
--	--	---	---

ε) στον στόχο πολιτικής 4 προστίθεται η ακόλουθη σειρά:

	«vii) προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση	RCO 18 – Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση – κατοικίες RCO 65 – Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης και οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών – άτομα	RCR 26 – Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα) – MWh/έτος RCR 29 – Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – τόνοι ισοδύναμου CO ₂ /έτος RCR 67 – Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης – χρήστες/έτος»
--	--	--	--

στ) στον στόχο πολιτικής 5 προστίθεται η ακόλουθη σειρά:

	«iii) ενίσχυση της ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης, μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση σε όλους τους τύπους εδαφών	RCO 18 – Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση – κατοικίες RCO 65 - Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης και οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών – άτομα	RCR 26 – Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα) – MWh/έτος RCR 29 – Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – τόνοι ισοδύναμου CO ₂ /έτος RCR 67 – Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης – χρήστες/έτος»
--	---	---	--

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1056 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 8 παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως εξής:

i) στο στοιχείο στ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) επενδύσεις στην έξυπνη και βιώσιμη τοπική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της απαλλαγής του τομέα των τοπικών μεταφορών και των υποδομών του από τις ανθρακούχες εκπομπές, καθώς και την ανάπτυξη υποδομής επαναφόρτισης»·

ii) το στοιχείο θ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«θ) επενδύσεις στην αναγέννηση και την απορρύπανση εγκαταλελειμμένων εκτάσεων, στους υδάτινους πόρους, στην αποκατάσταση του εδάφους και, μεταξύ άλλων όπου απαιτείται, σε έργα πράσινων υποδομών και αναπροσαρμογής της χρήσης, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»·

iii) προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία:

«ιστ) την προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση ·

ιζ) στήριξη συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας, όταν συμβάλλουν στην απαλλαγή των περιφερειακών οικονομιών από τις ανθρακούχες εκπομπές και στην ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο δίκτυο.»·

- β) το δεύτερο εδάφιο απαλείφεται·
- γ) το τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το ΤΔΜ μπορεί επίσης να στηρίζει παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ, με παράλληλη διατήρηση της εστίασης στις ΜΜΕ. Οι επενδύσεις αυτές είναι επιλέξιμες μόνον εφόσον είναι αναγκαίες για την υλοποίηση του εδαφικού σχεδίου δίκαιης μετάβασης, όταν η στήριξή τους είναι αναγκαία για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στο συγκεκριμένο έδαφος και δεν οδηγούν σε μετεγκατάσταση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060. Η παροχή της εν λόγω στήριξης δεν απαιτεί αναθεώρηση του εδαφικού σχεδίου δίκαιης μετάβασης, όταν η εν λόγω αναθεώρηση συνδέεται αποκλειστικά με την ανάλυση των αναγκών. Για επενδύσεις που συμβάλλουν στους στόχους STEP που αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795, η μαθητεία και οι θέσεις εργασίας, η εκπαίδευση ή η κατάρτιση για νέες δεξιότητες λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία επιλογής.»

δ) προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Για πράξεις στις οποίες έχει απονεμηθεί σφραγίδα αριστείας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 45) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και για έργα που συμμετέχουν άμεσα σε σημαντικό έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος που η Επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) ΣΛΕΕ αφού ληφθεί υπόψη η ανακοίνωση της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 2021, με τίτλο «Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος», η διαχειριστική αρχή μπορεί να αποφασίσει να χορηγήσει στήριξη απευθείας από το ΤΔΜ, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω πράξεις συνεισφέρουν στον ειδικό στόχο που ορίζεται στο άρθρο 2 του παρόντος κανονισμού και στην υλοποίηση των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης.».

2) Στο άρθρο 10 προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι:

«5. Όταν πόροι του ΤΔΜ έχουν προγραμματιστεί ως προτεραιότητες στο πλαίσιο προγράμματος το οποίο περιλαμβάνει επίσης πόρους του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ+ ή του Ταμείου Συνοχής, πέραν της αξιολόγησης για κάθε πρόγραμμα όσον αφορά το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης που πρέπει να υποβληθεί δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν στην Επιτροπή εκ νέου συμπληρωματική αξιολόγηση, καθώς και σχετικά αιτήματα για τροποποιήσεις του προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς στόχους και τις υποστηριζόμενες δραστηριότητες που θεσπίζονται με τον κανονισμό (ΕΕ) .../...⁺ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Ισχύουν οι προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

⁺ ΕΕ: να προστεθεί στο κείμενο ο αριθμός του παρόντος τροποποιητικού κανονισμού.

Το εν λόγω πρόγραμμα μπορεί να επωφεληθεί από την πρόσθετη εφάπαξ προχρηματοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 7α παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058, κατά περίπτωση.

Όταν το εν λόγω πρόγραμμα επωφελείται από παράταση της προθεσμίας για την επιλεξιμότητα των δαπανών καθώς και για την αποδέσμευση σύμφωνα με το άρθρο 7α του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058, η εν λόγω παράταση ισχύει και για τους πόρους του ΤΔΜ.

6. Όταν οι πόροι του ΤΔΜ προγραμματίζονται σε ειδικό πρόγραμμα, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν ειδικές προτεραιότητες για τη στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της πλατφόρμας STEP ή για την προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο ιστ) του παρόντος κανονισμού.

Όταν τουλάχιστον το 10 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος ανακατανέμεται σε μία ή περισσότερες ειδικές προτεραιότητες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, η Επιτροπή καταβάλλει το 2026 το 1,5 % της συνολικής στήριξης από το ΤΔΜ στο πρόγραμμα ως έκτακτη εφάπαξ προχρηματοδότηση. Επιπλέον, οι ανακατανομές σε ειδικές προτεραιότητες που καθορίζονται για τη στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας STEP, οι οποίες εγκρίθηκαν με τροποποιήσεις του προγράμματος πριν από την ενδιάμεση επανεξέταση, συνυπολογίζονται επίσης στο όριο του 10 %. Οι πόροι από το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 4 δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού που ισοδυναμεί με το 10 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος.

Η προχρηματοδότηση που οφείλεται στο κράτος μέλος και η οποία προκύπτει από τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με την ανακατανομή στις προτεραιότητες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, λογίζεται ως πληρωμή που πραγματοποιήθηκε το 2025 για τους σκοπούς του υπολογισμού των ποσών που πρέπει να αποδεσμευθούν σύμφωνα με το άρθρο 105 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση τροποποίησης του προγράμματος υποβλήθηκε στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 63 παράγραφος 2 και το άρθρο 105 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, η καταληκτική ημερομηνία για την επιλεξιμότητα των δαπανών και για την αποδέσμευση είναι η 31η Δεκεμβρίου 2030. Η παρέκκλιση αυτή εφαρμόζεται μόνο όταν έχουν εγκριθεί τροποποιήσεις του προγράμματος που ανακατανέμουν τουλάχιστον το 10 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος σε μία ή περισσότερες ειδικές προτεραιότητες οι οποίες καθορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Για τέτοια προγράμματα, όταν ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 καθορίζει την καταληκτική ημερομηνία για τους σκοπούς της εφαρμογής του πλαισίου επιδόσεων, της δημοσιονομικής διαχείρισης, της υποβολής εκθέσεων και των απαιτήσεων αξιολόγησης, θεωρείται ότι αναφέρεται στην ίδια ημερομηνία του επόμενου έτους. Επιπλέον, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 σημείο 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, για τα εν λόγω προγράμματα τελική λογιστική χρήση θεωρείται ότι είναι η περίοδος από την 1η Ιουλίου 2030 έως τις 30 Ιουνίου 2031.

Πέραν της αξιολόγησης για κάθε πρόγραμμα όσον αφορά το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης που πρέπει να υποβληθεί δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν εκ νέου στην Επιτροπή συμπληρωματική αξιολόγηση, καθώς και σχετικά αιτήματα για τροποποιήσεις του προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις υποστηριζόμενες δραστηριότητες που θεσπίζονται με τον κανονισμό (ΕΕ) .../...⁺, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Ισχύουν οι προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

* Κανονισμός (ΕΕ) 2025/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., σχετικά με ... (ΕΕ L, ..., ELI: ...).».

- 3) Στο άρθρο 11 παράγραφος 2, τα στοιχεία η) και θ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

- «η) σε περίπτωση που η υποστήριξη παρέχεται για παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ, ενδεικτικό κατάλογο των πράξεων και επιχειρήσεων προς στήριξη και αιτιολόγηση της αναγκαιότητας αυτής της στήριξης, μεταξύ άλλων, όταν απαιτείται για τους σκοπούς της αξιολόγησης της κρατικής ενίσχυσης, μέσω μελέτης αποκλίσεων στην οποία θα πρέπει να καταδεικνύεται ότι, αν δεν γίνει η επένδυση, ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αναμένεται να απολεσθούν θα υπερβεί τον αριθμό των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν·
- θ) σε περίπτωση που η υποστήριξη παρέχεται σε επενδύσεις για να επιτευχθεί η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/87/EK, κατάλογο των πράξεων που πρόκειται να υποστηριχθούν και αιτιολόγηση ότι συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και οδηγούν σε μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, κάτω των σχετικών δεικτών αναφοράς που χρησιμοποιούνται για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής βάσει της οδηγίας 2003/87/EK, και με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω πράξεις είναι απαραίτητες για την προστασία σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας·».

⁺ ΕΕ: Να συμπληρωθεί ο αριθμός του παρόντος τροποποιητικού κανονισμού και να εισαχθεί ο αριθμός, η ημερομηνία και τα στοιχεία δημοσίευσης στην ΕΕ στην αντίστοιχη υποσημείωση.

4) Στο άρθρο 12, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Για τους δείκτες εκροών, οι τιμές βάσης ορίζονται σε μηδέν. Τα ορόσημα που έχουν καθοριστεί για το 2024 και οι στόχοι που έχουν τεθεί για το 2029 είναι σωρευτικοί.».

5) Στο παράρτημα II, το κείμενο που παραπέμπει στο άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο η) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Συμπληρώνεται μόνο αν παρέχεται στήριξη σε παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις άλλες από ΜΜΕ:

- ενδεικτικός κατάλογος πράξεων και επιχειρήσεων προς στήριξη και, για καθεμία από αυτές, αιτιολόγηση της αναγκαιότητας της εν λόγω στήριξης μεταξύ άλλων μέσω μελέτης αποκλίσεων, όταν απαιτείται για τους σκοπούς της αξιολόγησης της κρατικής ενίσχυσης, στην οποία θα πρέπει να καταδεικνύεται ότι ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αναμένεται να απολεσθούν θα υπερβαίνει τον αριθμό των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν αν δεν γίνει η επένδυση.

Επικαιροποίηση ή συμπλήρωση του παρόντος σημείου μέσω της αναθεώρησης των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης, ανάλογα με την απόφαση για την παροχή της εν λόγω στήριξης.».

6) Στο παράρτημα III, προστίθεται η ακόλουθη σειρά:

«RCO 18 – Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση – κατοικίες RCO 65 – Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης – άτομα	RCR 26 – Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα) – Mwh/έτος RCR 29 – Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – τόνοι ισοδύναμου CO ₂ /έτος RCR 67 – Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης – χρήστες/έτος»
---	--

Άρθρο 3

Περιορισμοί σε τροποποιήσεις του προγράμματος και μεταφορές

Τα ποσά που αντιστοιχούν σε δεσμεύσεις που ανεστάλησαν με μέτρα που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 και τα ποσά που υπερβαίνουν το ποσό ευελιξίας που αντιστοιχεί στους ειδικούς στόχους με την επιφύλαξη αρνητικής αξιολόγησης από την Επιτροπή με βάση την εφαρμογή οριζόντιων αναγκαίων πρόσφορων όρων σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 δεν υπόκεινται σε τροποποίηση του προγράμματος ή μεταφορά σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα που έπεται της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

...

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος